

V priebehu roka 2019 sa študentky externého magisterského štúdia angažovali v sociálnej oblasti v *Centre pre deti a rodiny v Košiciach*, v *Centre pre deti a rodiny v Šarišských Michal'anoch*, v *Dennom stacionári v Krásnom Brode* a v *Špecializovanom zariadení pre seniorov v Medzilaborciach*. Študentky realizáciou svojich projektov v rámci predmetu *Service-learning*, pod vedením Mgr. Michaely Skyba, PhD., reagovali odborne na skutočné sociálne problémy komunit, za čo im v mene *Inštitútu edukológie a sociálnej práce* úprimne **ĎAKUJEME**.

Študentky sa pri výbere service-learningových aktivít zamerali na rôznorodé potreby klientov sociálnej práce. V *Dennom stacionári* realizovali voľnočasové aktivity zamerané na rozvoj zručností a schopností klientov tohto zariadenia, ako je vyšívanie na papier, práca s papierom – skladanie origami a i. Na základe dôsledného monitoringu a osobných návštev uskutočnili v dennom stacionári aktivity, ktoré mali mnohé prínosy nielen pre samotných seniorov, ale taktiež pre organizáciu a študentky samotné. Študentkám sa podarilo u seniorov a senioriek prostredníctvom aktivít precvičiť ich jemnú a hrubú motoriku, vyplniť im ich čas v rámci pobytu v dennom stacionári a identifikovať možné zmeny a inovácie zlepšenia a skvalitnenia poskytovaných sociálnych služieb.

V špecializovanom zariadení *Vitalis* študentky prispeli ku skvalitneniu vyplňania voľného času klientov s cieľom udržať ich fyzickú a duševnú kondíciu. Počas piatich stretnutí s klientami v priebehu mesiacov september a október študentky realizovali konkrétne aktivity na dosiahnutie cieľov service-learningového návrhu projektu, ktorými boli spoločenské hry, predčítanie a čítanie kníh, rozhovory o živote klientov, nácvik rôznych techník zameraných na tréning pamäte (napr. metóda LOCI – pripomenutie miesta, vône, pocitu...) spojených s nenáročnou pohybovou aktivitou – napríklad pohyb hlavy, rúk, precvičovanie jemnej a hrubej motoriky. Pri service-learningových aktivitách študentky prihliadali na špecifiká cieľovej skupiny, ktorými sú pridružené príznaky a prejavy chorôb klientov – obmedzená pohyblivosť alebo imobilita, krátka sústredenosť a pozornosť, nedoslýchavosť, slabší zrak a i. Pridanou hodnotou angažovania sa študentiek v zariadení bolo zistenie študentiek, na základe analýzy služieb a potrieb klientov, že v zariadení takého typu majú dobrovoľníci svoje nezastupiteľné miesto. Zároveň študentky identifikovali aj možné riešenia pri hľadaní ďalších dobrovoľníkov (napr. vyhľadávať nových záujemcov o dobrovoľníctvo z radov študentov, ale aj spomedzi seniorov, ktorí by mohli poskytnúť adresnú pomoc v kontexte „senior seniorovi“; pripraviť a realizovať workshop pre stredoškóľakov v mesiaci marec, ktorý je mesiacom knihy; poskytnúť informácie o možnostiach pomoci dobrovoľníkov na *Dni otvorených dverí* a pod.).

Cieľom aktivít študentiek v *Centre pre deti a rodiny* bolo podporiť deti vo vyjadrovaní svojich pocitov, emócií, naučiť ich zvládať a riešiť problémy či konflikty a rozvíjať u nich vzájomné porozumenie. Zároveň študentky akcentovali potrebu všímavosti pomáhajúcich profesionálov vo vzťahu k deťom a ich prejavom (tzv. čítať medzi riadkami“), aby im vedeli podať pomocnú ruku a sprevádzať ich životom v zariadení. Študentky vytvorili pre deti rozprávku, ktorej cieľom bolo uvedomenie si, že žijeme v sociálnej skupine, v ktorej je potrebná vzájomná kooperácia. Na rozprávku nadväzovali ďalšie aktivity (napr. rozhovor s deťmi o ich pocitoch z rozprávky; o tom, ako si predstavujú les, jazierko, zvieratká, o vzájomnej pomoci, o kamarátskvach; vytvorenie makety lesa a jazierka so zvieratkami; prechádzka s deťmi s rozhovorom o životnom prostredí, so zbieraním materiálu na vytvorenie makety a i.), pomocou ktorých sa podarilo u detí podporiť uvedomenie, že sa musia spoločne dohodnúť, vymedziť si svoj priestor v skupine, zároveň študentky vytvorili priestor pre prezentovanie predstáv detí, vyjadrenie emócií a zlepšenie komunikačných, motorických a ďalších zručností. Z pohľadu detí bolo zrejmé, že sa im aktivita páčila. V závere vedeli pomenovať

svoje pocity, emócie či postavenie v skupine. Aktivity vyžadovali spoluprácu, aktívne zapojenie detí a kreatívne riešenie vzniknutých situácií. Deti získali nové poznatky o prírode a uznali, že na začiatku aktivity sa cítili neisto, no v závere mali pocit, že prelomili bariéry nielen voči sebe, ale aj voči druhým.

Aj v ďalšom z projektov sa študentky rozhodli pre aktivity zamerané na zmysluplné trávenie voľného času detských klientov v *Centre pre deti a rodiny*. V rámci nich študentky naplánovali a realizovali s deťmi celodenný výlet na *Šarišský hrad* počas letných prázdnin. Prínosom bolo splnenie stanovených cieľov aktivity, ku ktorým patrilo oboznámenie sa s novými miestami v okolí, s históriou, upevnenie a rozvoj sociálnych zručností (napr. vyhľadanie spojov, naučiť sa orientovať v cestovných poriadkoch, zabezpečiť lístky, pripraviť sa na výlet do prírody, naplánovať si spoločne aktivity a pod.), zdokonalenie v komunikačných zručnostiach (napr. viesť vyjadriť pocity, rozprávať o zážitkoch), posilnenie sebadôvery (zvládanie a splnenie poverených úloh, rozvoj spolupráce) a i. Hlavným cieľom service-learningovej aktivity bolo zrealizovať voľnočasovú aktivitu s dôrazom na hlbšie spoznávanie sa detí, vzdelávanie, ale aj samotný oddych a v neposlednom rade so zameraním na vytváranie interpersonálnych vzťahov, zlepšenie komunikácie a socializácie detí v širšom prostredí. Primárnym dôvodom bola saturácia potrieb vybraných detí z *Centra pre deti a rodiny* berúc na zreteľ personálne, časové a finančné limity zariadenia. Zmysluplnosť aktivity študentky vidia najmä v tom, že sa podarilo pri minimálnych finančných nárokoch sprostredkovať deťom deň plný zážitkov, spokojnosti a nových priateľstiev. Študentky reflektovali aj prínos pre svoj profesionálny a osobnostný rozvoj: „organizácii sme poskytli námety na budúce aktivity a pre nás študentky bola táto service-learningová aktivita spojená s možnosťou osobnostného, vzdelávacieho, či profesionálneho rozvoja. Umožnila nám participovať na živote komunity, aktívne ju podporiť, podieľať sa na zlepšovaní medziľudských vzťahov, budovať schopnosti k vytváraniu pozitívnych väzieb, získavať nové kontakty a tiež byť oporou a priateľmi deťom z *Centra pre deti a rodiny*.“

Študentky externého magisterského štúdia:

Ing. Bibiána Belej; Mgr. Adriána Gočová; Bc. Zuzana Kaliňáková; PhDr. Dagmar Hučková, MBA; Ing. Jana Funderáková; Bc. Miroslava Klinková; Mgr. Eva Kmecová; Bc. Elena Koščová; PhDr. Danko Onuferová; Bc. Jana Strenková

Spracovali: Mgr. Martin Knurovský; Mgr. Ľubica Libáková; Mgr. Michaela Skyba, PhD.; Mgr. Miriama Šarišská